

Rapport 0246

Nummer 4

i serien om Företagens
villkor och verklighet

Finansiering i svenska företag

Temarapport

Vi stärker Sverige genom att stärka företagens konkurrenskraft

Tillväxtverket ska skapa så bra förutsättningar som möjligt för företag i hela landet att vara konkurrenskraftiga. Det innebär att vi öppnar dörrar och river barriärer – för ett Sverige där fler företag vill, kan och vågar.

Kunskap, nätverk och finansiering är våra viktigaste verktyg. Tillväxtverkets insatser skapar direkta resultat hos de företag och aktörer som vi samverkar med, men även förutsättningar för företag och regioner att möta framtidens utmaningar. Vårt största enskilda uppdrag är att bidra till att EU-medel investeras i projekt för regional konkurrenskraft och sysselsättning.

Tillväxtverkets publikationer kan laddas ner på tillvaxtverket.se. Vill du beställa en tryckt publikation eller söker du en publikation som publicerades innan 2015 hänvisar vi till vår webbshop <http://publikationer.tillvaxtverket.se>.

© Tillväxtverket

Stockholm, december 2017

Produktion: Ruth

ISBN: 978-91-88601-61-2

Rapport 0246

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Olof Dunsö. Telefon, växel 08-681 91 00

Förord

Tillväxtverket erbjuder svenska företag olika typer av finansiering, både i form av bidrag, lån, garantier och riskkapital. I denna rapport presenterar Tillväxtverket resultat inom området finansiering från undersökningen *Företagens villkor och verklighet 2017*, där små och medelstora företag ger sina perspektiv på sin situation och framtid. Med nästan 10 000 svarande är det en av Sveriges största företagarundersökningar och därför en gedigen källa till kunskap för alla som vill se starka företag i hela landet.

Detta är en av flera temarapporter baserade på undersökningen. Rapporterna gör det möjligt för oss på Tillväxtverket att ha kunskap om näringslivet i Sverige och att följa upp arbetet vi gör. Vi vill även att den ska vara ett kunskapsunderlag för andra myndigheter, för beslutsfattare, branschorganisationer, näringsliv och media.

Tillväxtverket tillgängliggör riskkapital genom bland annat Almi Invest, Almi GreenTech och Swedish Venture Initiative. Vi erbjuder det regionala transportbidraget som riktar sig mot tillverkande företag i de fyra nordligaste länen. Vi har också ett regionalt investeringsstöd som finns tillgängligt för företag i de fyra nordligaste länen, samt Dalarnas län. Tillväxtverket fördelar därutöver medel till regionerna för bland annat affärsutvecklingscheckar.

Vill du veta mer om våra olika typer av stöd? Tveka inte att besöka vår hemsida www.tillvaxtverket.se.

Tim Brooks
Avdelningschef
Tillväxtverket

Olof Dunsö
Projektledare
Tillväxtverket

Sammanfattning

I Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2017* har 10 000 små och medelstora företag svarat på frågor om olika former av finansiering. Om man sökt finansiering de senaste tre åren och om ansökan beviljats eller ej. Undersökningen ger också svar på om företagen upplever tillgång till finansiering som ett hinder för utveckling och tillväxt samt om tillgång till finansiering upplevs som ett hinder för att internationalisera företagets verksamhet.

Resultaten visar att andelen små och medelstora företag som ansökt om lån och krediter de senaste tre åren uppgår till 28 procent, finansiering från familj, släkt eller vänner 13 procent, offentligt stöd 11 procent och externt ägarkapital 7 procent. Andelen företag som nekats finansiering är relativt låg. Större småföretag (10–49 anställda) och medelstora företag (50–249 anställda) söker oftare finansiering, det samma gäller företag som är relativt nystartade samt företag som leds av en person med utländsk bakgrund. I vissa investeringstunga branscher, såsom *Energi, Vatten och el*, har över hälften av företagen ansökt om lån och krediter under de senaste tre åren. Det är även något vanligare att företag i Norrland ansökt om finansiering.

Finansiering upplevs inte som ett stort hinder för företages utveckling och tillväxt sett till hela företagsstocken. Men studeras materialet mer detaljerat så framträder vissa specifika grupper där finansiering är ett betydande hinder för utveckling och tillväxt. Speciellt kan vi se att företag som har tillväxtambitioner och innovativa företag, ser större hinder än andra företag.

Nästan en fjärdedel av de internationellt inriktade företagen upplever finansiering som ett stort hinder för att internationalisera företagets verksamhet. Även här kan vi se skillnader mellan olika grupper av företag. Soloföretag och företag med upp till 9 anställda upplever större hinder, likaså företag i Norrland. Vissa branscher sticker också ut. Företag inom *Hotell och restaurang, Information och kommunikation* samt *Uthyrning och fastighetservice* upplever störst hinder och företag inom *Utbildning* upplever minst hinder.

Summary

The Swedish Agency for Economic and Regional Growth has surveyed Swedish SMEs about different types of financing, if firms have sought funding in the past three years and whether they have been successful or not in acquiring funds. The survey also shows whether firms consider access to financing to be an impediment to development and growth, and if access to financing is an obstacle to firm internationalization.

The percentage of firms that has applied for loans and credits in the past three years is 28 percent, financing from family or friends is 13 percent, public support 11 percent, and external equity capital seven percent. The percentage of firms that have been declined financing is relatively low. It is more common for the mid-sized firms to seek financing, along with firms that are newly started and firms led by a person with foreign background. It is more common for firms in certain business sectors to apply for financing, for example *Energy, water and electricity*, where more than fifty percent have applied for financing the past three years. Firms in Norrland more commonly apply for funding compared to firms in other parts of Sweden.

Generally speaking, access to finance is not considered an impediment to growth and development by many firms. However, the data show that certain groups of firms consider access to financing as a growth obstacle. In particular, firms with growth ambitions and innovative firms perceive greater obstacles than other firms.

Nearly one in four internationally oriented firms considers financing to be a significant impediment to internationalize the business, although there are differences between groups of firms. Small firms with fewer than ten employees perceive greater obstacles, as do firms located in Norrland. Access to financing is to the greatest extent considered to be an important impediment by firms in the *Accommodation and food services, Information and communication* and *Administrative and support services*. Firms in the *Education* sector consider this to be an obstacle to the least extent.

Kapitel 1	
Företagens villkor och verklighet	7
Kapitel 2	
Företag som har sökt finansiering	9
Kapitel 3	
Finansiering som hinder för tillväxt	15
Kapitel 4	
Nya marknader och nya produkter	22
Kapitel 5	
Slutsatser	26
Bilaga	
Branschindelning	27

Företagens villkor och verklighet

Tillväxtverket har för sjätte gången sedan 2002 genomfört undersökningen *Företagens villkor och verklighet*. Undersökningen riktar sig till svenska små och medelstora företag med frågor om vilka möjligheter och svårigheter företagen upplever i sin vardag. Den undersöker också hur företag ser på förutsättningarna att utveckla verksamheten i framtiden.

Små och medelstora företag utgör en betydande del av det svenska näringslivet, i termer av antal företag och antal anställda. De svarar också för en stor del av nettoomsättning respektive förädlingsvärde i näringslivet. Därmed har de en stor ekonomisk betydelse, vilket gör det angeläget att ha kunskap om dessa företag. Detta är det huvudsakliga syftet med Tillväxtverkets undersökning *Företagens villkor och verklighet 2017*.

TABELL 1.1

Antal företag och antal anställda 2015, fördelat på storlek

Källa: SCB – Företagens ekonomi

Storleksklass	Antal företag	Andel företag	Anställda i företag	Andel anställda i företag
0-49	1 091 377	99,4 %	1 260 694	47 %
50-249	5 336	0,5 %	514 592	19 %
250+	1 002	0,1 %	935 721	35 %
Summa	1 097 715		2 711 007	

DEFINITIONER AV OLIKA FÖRETAGSSTORLEKAR

- Soloföretag är företag utan anställda
- Mikroföretag är företag med 0-9 anställda
- Småföretag är företag med 0-49 anställda
- Medelstora företag är företag med 50-249 anställda
- Storföretag är företag med 250 eller fler anställda

Om undersökningen

Undersökningen är utformad på ett sätt som möjliggör olika typer av uppdelningar, till exempel sett till bransch, företagsstorlek och region. Detta möjliggör många olika typer av analyser och skärningar av materialet. Undersökningen består huvudsakligen av frågor där företagen gör en självskattning av hur de upplever sin situation. Därtill finns möjligheter att komplettera företagets uppfattning med registerbaserade uppgifter. Det är en av undersökningens styrkor att just kunna kombinera företagets upplevda förutsättningar med andra typer av data för att stärka kvaliteten i analyserna.

En serie rapporter

Huvudrapporten, som släpptes i september 2017, syftar till att övergripande redovisa innehållet i undersökningen och genom statistik visa hur företagen har svarat. I denna fördjupningsrapport fokuserar vi på temat finansiering som tillväxthinder i svenska små och medelstora företag. Ytterligare rapporter och fördjupningar utifrån undersökningen kommer att presenteras och göras tillgängligt på Tillväxtverkets hemsida, www.tillvaxtverket.se.

NÅGRA FAKTA OM UNDERSÖKNINGEN

- Har tidigare genomförts 2002, 2005, 2008, 2011 och 2014.
- Över 31 000 små och medelstora företag har kontaktats.
- Företag med en omsättning över 200 000 kronor ingår.
- Cirka 10 000 företag har svarat på enkäten.
- Svarsfrekvensen är 31 procent.
- Undersökningens resultat är representativt för cirka 360 000 företag.
- Undersökningen genomfördes under oktober 2016 till januari 2017.
- Urvalet är stratifierat på län, bransch, företagsstorlek samt företagsledarens kön, ålder och bakgrund.
- Undersökningen består av drygt 30 frågor med ett antal fördjupningar.
- Läs mer om undersökningen på www.tillvaxtverket.se.

Företag som har sökt finansiering

Lån och krediter är den vanligaste finansieringsformen och det är vanligare att ansöka om finansiering ju större företaget är. Företag inom *Energi, vatten och el* ansöker oftare om finansiering än företag i andra branscher. Dessutom är det något vanligare att företag från Norrland ansöker om offentligt stöd.

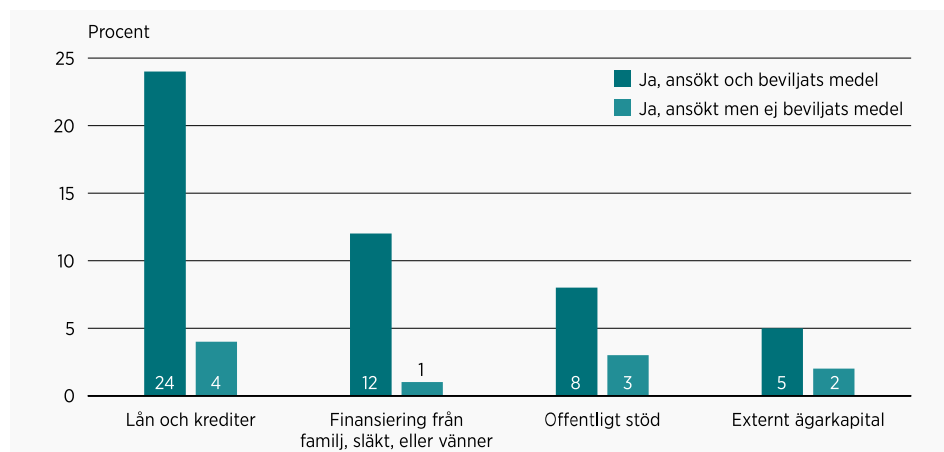
Lån och krediter vanligaste finansieringsformen

I undersökningen har Tillväxtverket frågat företagen om man sökt finansiering under de tre senaste åren. I enkäten preciseras fyra olika finansieringsformer: lån och krediter, externt ägarkapital, offentligt stöd samt finansiering från familj, släkt eller vänner. Företagen får också svara på om de beviljats medel eller ej.

Finansiering via lån och krediter är vanligast. Av samtliga företag är det 28 procent som ansökt om lån och krediter, därefter kommer finansiering från familj, släkt eller vänner där 13 procent har ansökt om medel. För offentligt stöd är det 11 procent som har ansökt och för externt ägarkapital 7 procent. De allra

FIGUR 2.1

Andel företag 2017 som ansökt om någon av följande finansieringsformer under de tre senaste åren

flesta som sökt medel har också beviljats medel. Det kan dock inte uteslutas att det sker en sällning redan innan ansökan görs, det vill säga att de som inte tror att de kommer få ansökan beviljad avstår från att ansöka.

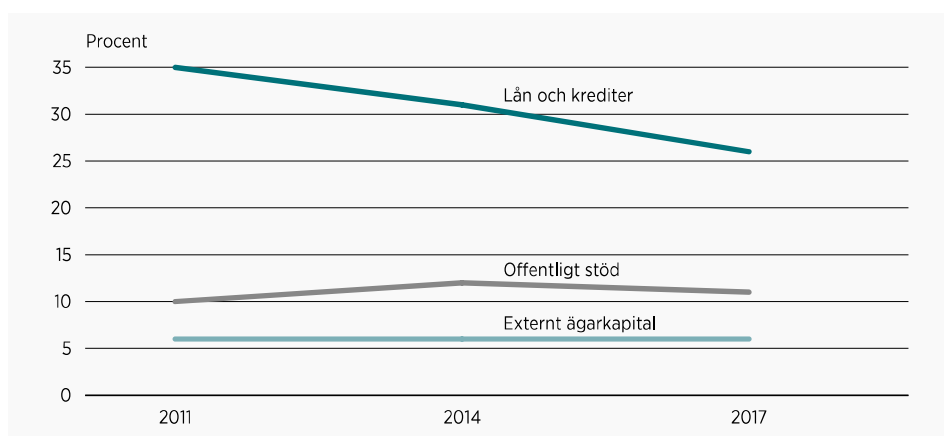
Färre ansökte om finansiering 2017

Mellan 2011 och 2017 minskade andelen företag som ansökt om lån och krediter från 35 procent till 26 procent. Denna minskning är relativt jämnt fördelad över branscherna och företagsstorlek. Andelen som sökt lån och krediter men fått avslag har legat kring 5 procent under samma period. Andelen som sökt offentligt stöd har under samma period legat på drygt 10 procent och externt ägarkapital kring 6 procent.

FIGUR 2.2

Andel företag* som ansökt om någon av följande finansieringsformer under de tre senaste åren

* Tidsserien är anpassad för jämförbarhet över tid. Endast företag med 0-49 anställda ingår. Värden finns endast för de angivna årtalen.

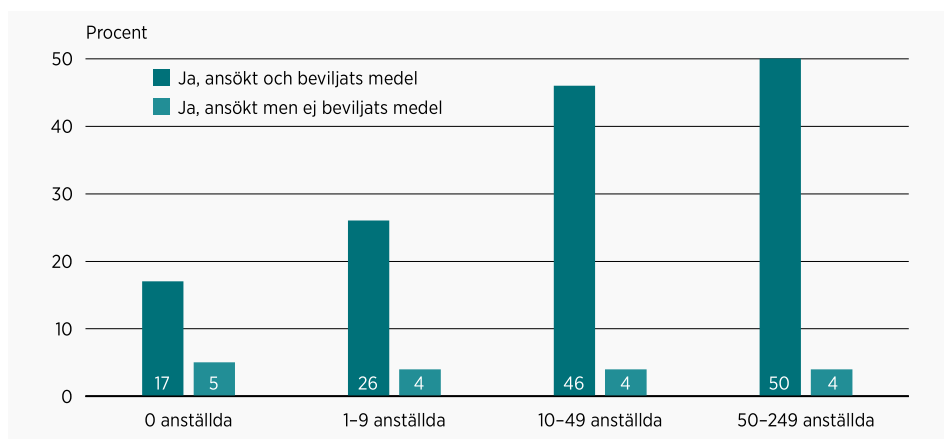

Större företag söker oftare finansiering

Det är vanligare att ansöka om lån och krediter, ju större företaget är. Av de medelstora företagen är det 54 procent som ansökt om lån och krediter under de senaste tre åren, varav mer än nio av tio företag som ansökt också beviljats medel. Av soloföretagen är det 22 procent som ansökt om lån och krediter och andelen beviljade ansökningar var något lägre, knappt åtta av tio.

FIGUR 2.3

Andel företag 2017 som ansökt om lån och krediter under de senaste tre åren, fördelat på storlek

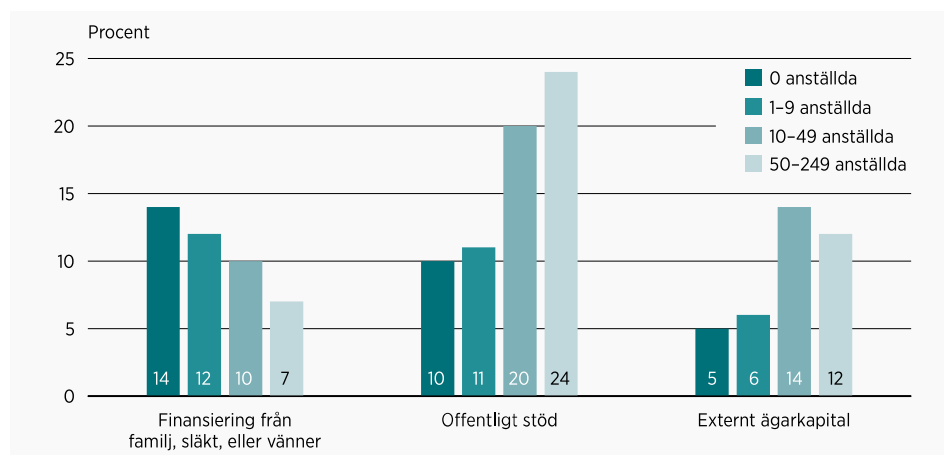

Andelen företag som ansökt om offentligt stöd eller externt ägarkapital under de senaste tre åren ökar också med storleken på företaget. Det är betydligt vanligare att större småföretag (10–49 anställda) och medelstora företag (50–249 anställda) har ansökt om offentligt stöd eller externt ägarkapital. Vad gäller finansiering från familj, släkt eller vänner gäller det omvända förhållandet. Andelen soloföretag som ansökt om medel från familj, släkt eller vänner är 14 procent, medan motsvarande andel för de medelstora företagen är 7 procent.

FIGUR 2.4

Andel företag 2017 som ansökt* om någon av följande finansieringsformer under de tre senaste åren, fördelat på storlek

* Inkluderar både de som beviljats och de som nekats finansiering.

Vanligast att företag inom Energi, vatten och el söker finansiering

Tittar vi på respektive finansieringsform och de branscher som i högst grad ansökt om medel ser vi att det är några branscher som sticker ut. *Energi, vatten och el* är den bransch som ligger i topp för lån och krediter samt externt ägarkapital. Av företagen inom *Energi, vatten och el* är det över hälften som ansökt om lån och krediter de senaste tre åren.

Hotell och restaurang ligger på toppfyraplacering inom samtliga finansieringsformer som undersökts. Det är också den bransch som i högst utsträckning ansökt om finansiering från familj, släkt eller vänner. Drygt var fjärde företag inom *Hotell och restaurang* har ansökt om finansiering från familj, släkt eller vänner.

TABELL 2.1

Andel företag 2017 som ansökt* om någon av följande finansieringsformer under de tre senaste åren, fördelat på bransch

* Inkluderar både de som beviljats och de som nekats finansiering.

Lån och krediter		Offentligt stöd	
Energi, vatten och el	51 %	Tillverkning	22 %
Transport	43 %	Energi, vatten och el	21 %
Hotell och restaurang	39 %	Hotell och restaurang	19 %
Handel	38 %	Kultur, nöje och fritid	17 %
Externt ägarkapital		Finansiering från familj, släkt, eller vänner	
Energi, vatten och el	18 %	Hotell och restaurang	26 %
Hotell och restaurang	14 %	Handel	19 %
Tillverkning	9 %	Kultur, nöje och fritid	16 %
Transport	9 %	Transport	14 %

Små geografiska skillnader

I de flesta delarna av landet (Riksområden) är det drygt 30 procent av företagen som ansökt om lån och krediter. Undantagen är Sydsverige och Stockholm. I Sydsverige har 26 procent av företagen ansökt om lån och krediter de senaste tre åren. Motsvarande andel för Stockholm är 22 procent.

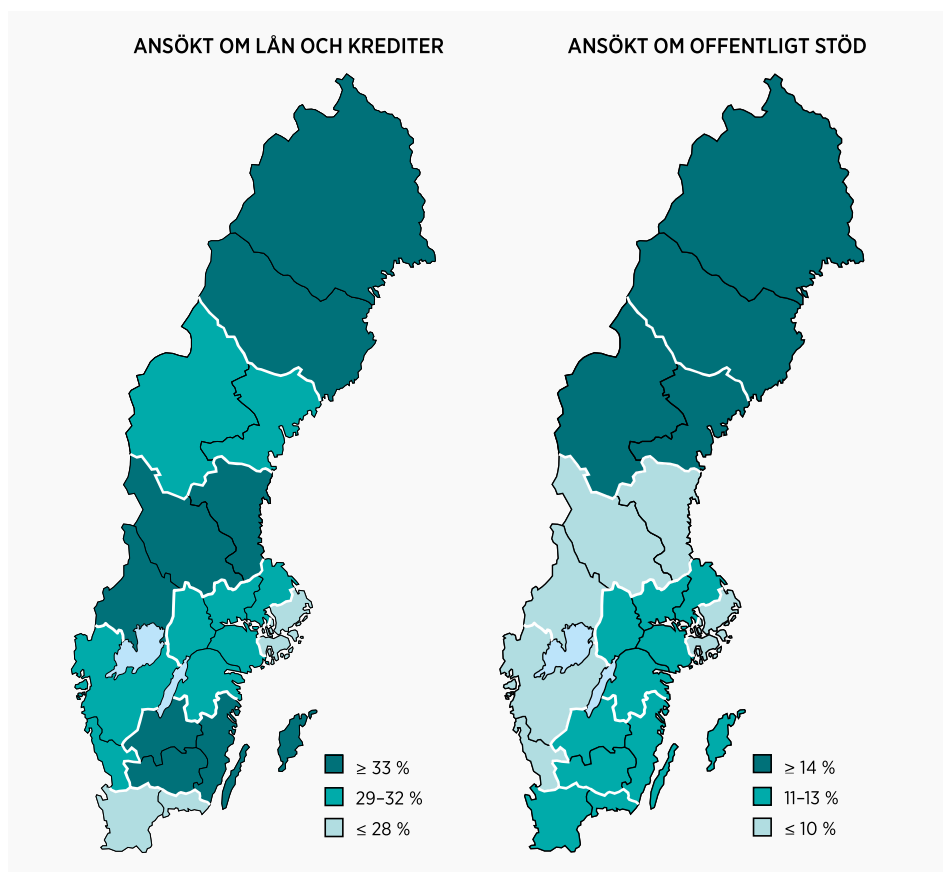
Andelen företag som ansökt om offentligt stöd är högst i Övre Norrland och Mellersta Norrland. Här har 16 procent respektive 14 procent av företagen ansökt om offentligt stöd de senaste tre åren. En bidragande orsak kan vara att utbudet på vissa typer av offentliga företagsstöd är större i dessa två områden, jämfört med övriga Sverige.

FIGUR 2.5

Andel företag 2017 som ansökt* om lån och krediter, respektive offentligt stöd, under de tre senaste åren, fördelat på region enligt riksområden, NUTS 2

* Inkluderar både de som beviljats och de som nekats finansiering.

RIKSOMRÅDEN	
Övre Norrland	Västerbottens län Norrbottnens län
Mellersta Norrland	Västernorrlands län Jämtlands län
Norra Mellansverige	Värmlands län Dalarnas län Gävleborgs län
Östra Mellansverige	Uppsala län Södermanlands län Östergötlands län Örebro län Västmanlands län
Stockholm	Stockholms län
Västsverige	Hallands län Västra Götalands län
Småland och öarna	Jönköpings län Kronobergs län Kalmar län Gotlands län
Sydsverige	Blekinge län Skåne län

Unga företag har i större utsträckning sökt finansiering

Det är något vanligare att unga företag ansökt om finansiering, oavsett finansieringsform. De största skillnaderna finns bland de företag som ansökt om finansiering från familj, släkt eller vänner. Här har 17 procent av de unga företagen ansökt om finansiering. Motsvarande siffra för mogna företag är 10

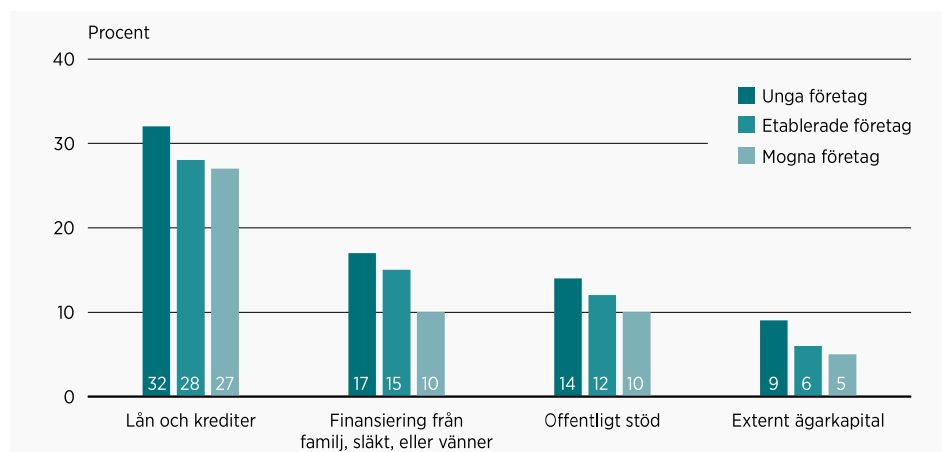
procent. Finansiering från släkt och vänner är en finansieringsform som i vissa fall kan innebära fördelar för yngre företag, relativt andra finansieringsformer. En nystartad verksamhet tenderar i många fall att vara förenad med hög osäkerhet och en personlig relation till låntagaren kan bidra till att reducera en del av osäkerheten.

FIGUR 2.6

Andel företag 2017 som ansökt* om någon av följande finansieringsformer under de tre senaste åren, fördelat på företagets startår**

* Inkluderar både de som beviljats och de som nekats finansiering.

** Unga = startade 2013-2016.
Etablerade = startade 2007-2012.
Mogna = startade 2006 eller tidigare.

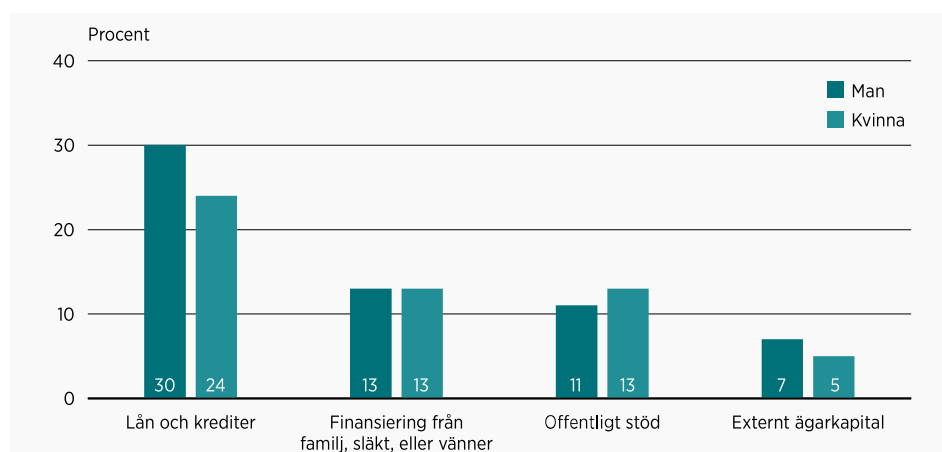
Företagare med utländsk bakgrund söker finansiering i högre utsträckning

Det är något högre andel av männen (30 procent) jämfört med kvinnorna (24 procent) som söker lån och krediter. För övriga finansieringsformer är skillnaden mellan män och kvinnor relativt liten.

FIGUR 2.7

Andel företag 2017 som ansökt* om någon av följande finansieringsformer under de tre senaste åren, fördelat på om företagsledaren är en man eller kvinna

* Inkluderar både de som beviljats och de som nekats finansiering.

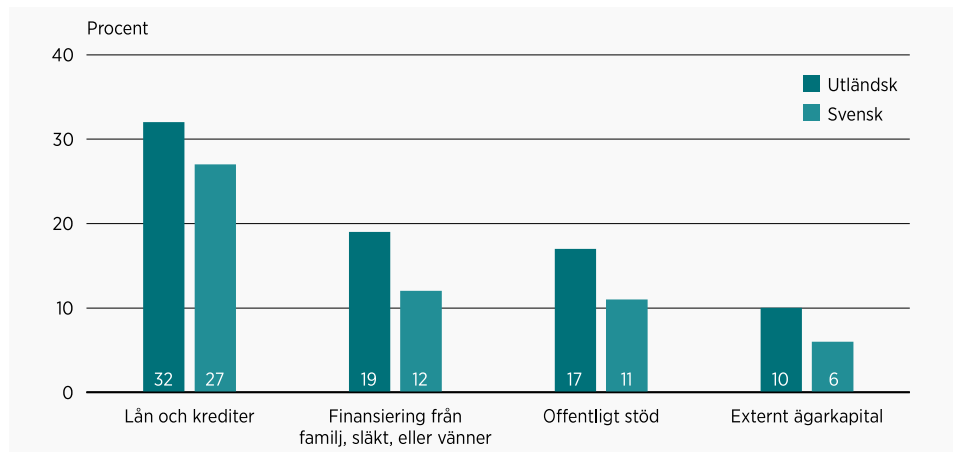
Det är något högre andel av företagsledarna med utländsk bakgrund som ansöker om finansiering, i jämförelse med de med svensk bakgrund. Detta gäller samtliga fyra undersökta finansieringsformer.

FIGUR 2.8

Andel företag 2017 som ansökt* om någon av följande finansieringsformer under de tre senaste åren, fördelat på om företagsledaren har svensk eller utländsk** bakgrund

* Inkluderar både de som beviljats och de som nekats finansiering.

** Med utländsk bakgrund menas den som är född utomlands eller där båda föräldrarna är födda utomlands.

Finansiering som hinder för tillväxt

Det är relativt få företag som ser kapitalförsörjning som ett stort hinder för företagets tillväxt. Det finns dock stora skillnader mellan grupper. De som upplever störst hinder är större småföretag, företag som leds av en person med utländsk bakgrund och inte minst företag med tillväxtambitioner.

Faktorer som hindrar företagets utveckling

De små och medelstora företagen är optimistiska inför framtiden. Undersökningen visar att nästan 70 procent vill växa.¹ Utöver detta är det många företag som tror att de kommer att utvecklas² i positiv riktning på sikt, betydligt fler än andelen som tror att företaget kommer utvecklas i negativ riktning.

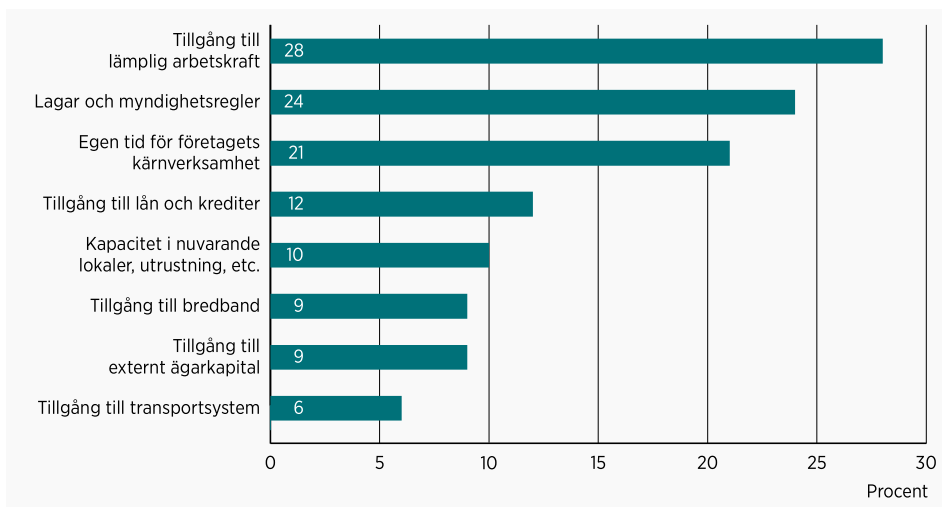
Tillgång till finansiering (lån och krediter samt externt ägarkapital) utgör överlag inte ett stort hinder för tillväxt. Det är när vi bryter ner resultaten på olika grupper som vi ser vilka företag som i större utsträckning upplever finansiering som ett stort hinder för tillväxt. Det är grupper som kan behöva ytterligare stöd och som kan antas vara viktiga för tillväxt och konkurrenskraft i det svenska näringslivet.

¹ Tillväxtverket (2017), *Företagens villkor och verklighet 2017*.

² Företagen har i enkäten fått svara på hur de tror att de kommer att utvecklas på tre års sikt vad gäller omsättning, lönsamhet samt antal anställda.

FIGUR 3.1

Andel företag 2017 som ser olika faktorer som ett stort hinder för företagets tillväxt

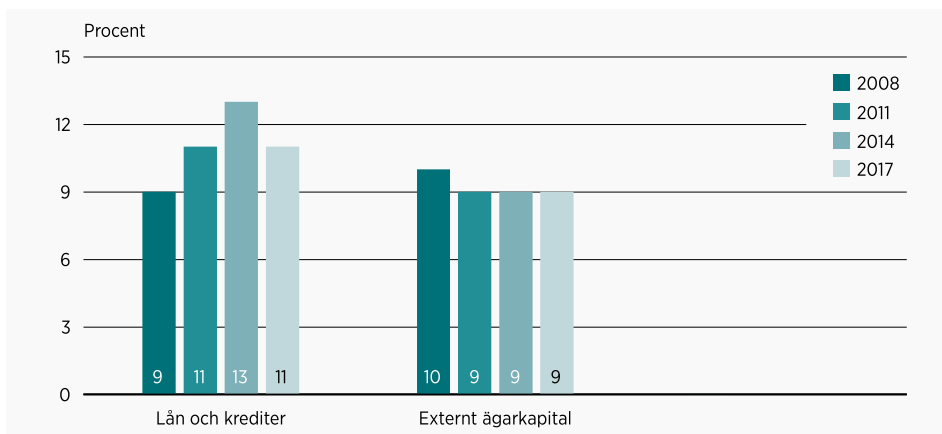

Andelen företag som ser tillgången till lån och krediter som stort hinder för företagets utveckling ökade mellan 2008 och 2014, för att sedan minska till 11 procent år 2017. Andelen som ser externt ägarkapital som stort hinder har legat relativt stabilt kring vart tionde företag under samma tidsperiod.

FIGUR 3.2

Andel företag* som ser tillgång till lån och krediter respektive externt ägarkapital som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt

* Tidsserien är anpassad för jämförbarhet över tid. Endast företag med 0-49 anställda ingår.

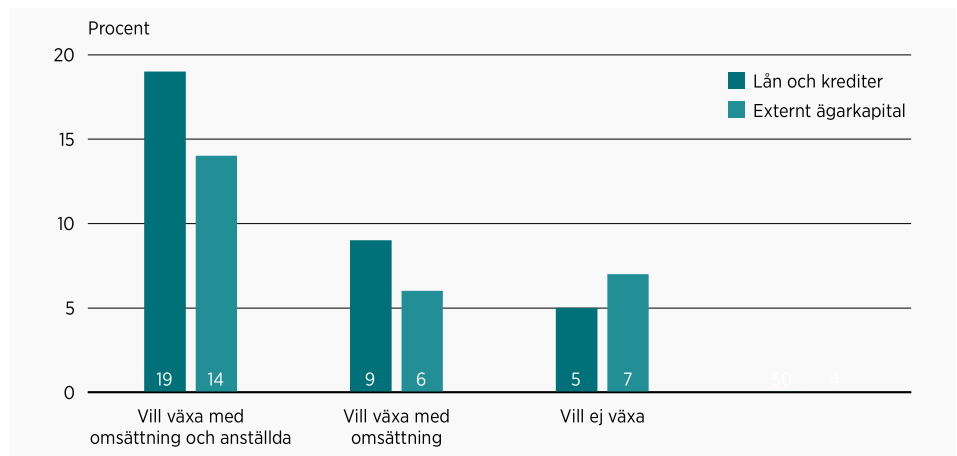

Företag som vill anställa ser finansiering

De företag som vill växa ser i högre utsträckning finansiering som ett stort hinder för företagets tillväxt och utveckling. För företag som vill växa med såväl omsättning som antal anställda anger 19 procent att tillgången till lån och krediter är ett stort hinder för utveckling. Motsvarande andel för företag som uppger att de inte vill växa är 5 procent. Liknande mönster ser vi även vad gäller tillgången till externt ägarkapital.

FIGUR 3.3

Andel företag 2017 som ser tillgång till lån och krediter respektive externt ägarkapital som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på om företaget vill växa eller ej

Större småföretag ser fler hinder

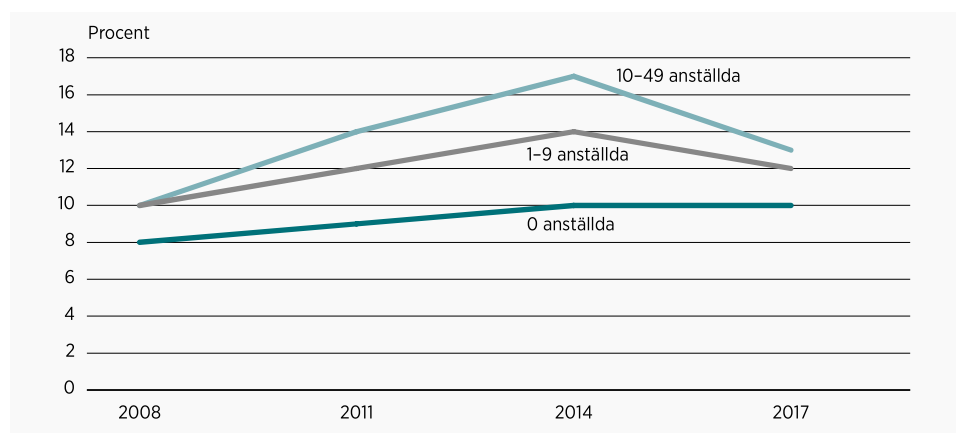
Tittar vi på olika storleksgrupper ser vi att företag med 10–49 anställda i något högre grad upplever tillgång till lån och krediter som ett stort hinder för företagets utveckling och tillväxt. Företag med 10–49 anställda verkar generellt sett ha ett större behov av finansiering. De har i större utsträckning ansökt om lån och krediter under de senaste åren och har även en högre tillväxtvilja.³

Mellan åren 2008 och 2014 ökade andelen större småföretag som upplevde tillgång till lån och krediter som ett stort tillväxthinder, för att sedan minska till 13 procent 2017. Liknande mönster syns för företag i de övriga storleksgrupperna, men från lägre nivåer. Soloföretagen är de som i lägst grad anger lån och krediter som ett stort tillväxthinder och andelen har legat relativt stabilt kring vart tionde soloföretag mellan 2008 och 2017.

FIGUR 3.4

Andel företag* som ser tillgång till lån och krediter som ett stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på företagets storlek

* Tidsserien är anpassad för jämförbarhet över tid. Endast företag med 0–49 anställda ingår. Värden finns endast för de angivna årtalen.

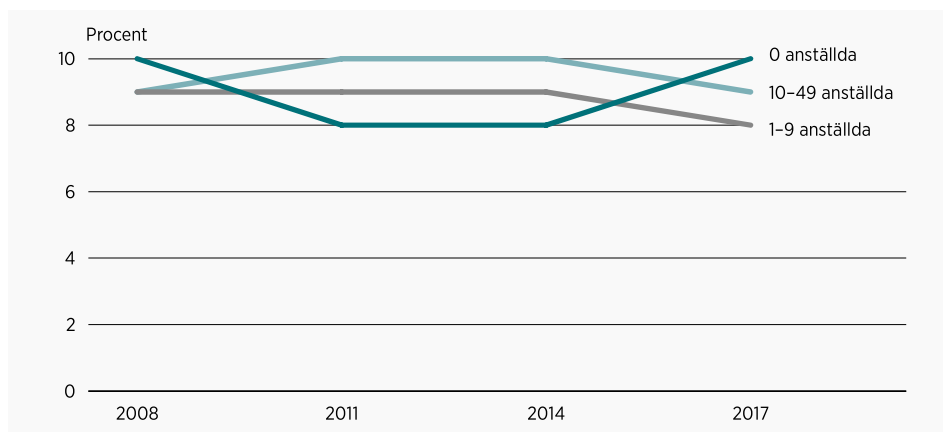
³ Tillväxtverket (2017), *Företagens villkor och verklighet 2017*.

Tittar vi på samma tidsperiod för tillgång till externt ägarkapital kan inga direkta mönster urskiljas. Andelen företag som ser tillgång till denna finansieringsform som ett stort tillväxthinder uppgår till kring vart tionde företag mellan 2008 och 2017, oavsett storleksgrupp.

FIGUR 3.5

Andel företag* som ser tillgång till externt ägarkapital som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på storlek

* Tidsserien är anpassad för jämförbarhet över tid. Endast företag med 0-49 anställda ingår. Värden finns endast för de angivna årtalen.

Branscher som ser finansiering som stort hinder för tillväxt

Energi, vatten och el är den bransch som i högst grad anger lån och krediter som ett stort hinder för tillväxt. Det anges av 19 procent av företagen i denna bransch. Därefter kommer *Tillverkning* samt *Transport* på 18 procent respektive 16 procent. Detta är branscher med många företag som är i behov av extern finansiering för investeringar. Det är också de två sistnämnda branscherna som i högst grad anger tillgång till externt ägarkapital som stort hinder för tillväxt. Detta anges av 16 procent av företagen inom *Tillverkning* och 15 procent av företagen inom *Transport*.

TABELL 3.1

Andel företag 2017 som ser tillgång till lån och krediter respektive externt ägarkapital som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på bransch*

* De fem branscher som i högst grad angett tillgång till lån och krediter respektive externt ägarkapital som ett hinder för utveckling redovisas här.

Lån och krediter		Externt ägarkapital	
Energi, vatten och el	19 %	Tillverkning	16 %
Tillverkning	18 %	Transport	15 %
Transport	16 %	Uthyrning, fastighetservice	12 %
Handel	15 %	Hotell och restaurang	10 %
Hotell och restaurang	15 %	Handel	9 %
Snitt alla branscher	12 %	Snitt alla branscher	12 %

Geografiska skillnader

Företag i Övre Norrland är de som i högst grad, 14 procent, anger tillgång till lån och krediter som ett stort hinder för företagets utveckling och tillväxt. Tätt efter kommer Stockholm där motsvarande andel är 13 procent. Medan företag i Småland med öarna är de som i lägst grad, 9 procent, anger detta.

Avseende externt ägarkapital som stort hinder för tillväxt ligger Mellersta Norrland och Stockholm högst, med 11 procent. Småland med öarna ligger lägst även här, med 6 procent som anger externt ägarkapital som stort hinder.

TABELL 3.2

Andel företag 2017 som ser tillgång till lån och krediter samt externt ägarkapital som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på region enligt NUTS 2

	Lån och krediter	Externt ägarkapital
Övre Norrland	14 %	8 %
Stockholm	13 %	11 %
Östra Mellansverige	12 %	8 %
Sydsverige	11 %	9 %
Västsverige	11 %	9 %
Norra Mellansverige	11 %	7 %
Mellersta Norrland	10 %	11 %
Småland med öarna	9 %	6 %
Riket	12 %	9 %

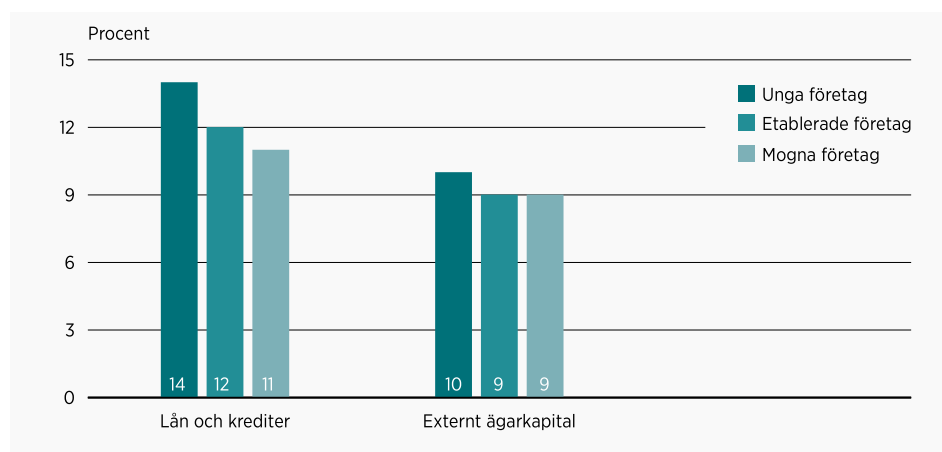
Unga företag upplever finansiering som ett större hinder

Ser vi till när företaget grundades är det något vanligare att unga företag upplever tillgång till lån och krediter som stort hinder för företagets utveckling. Detta kan bero på att dessa företag har större behov av kapital då de är i ett tidigare tillväxtskede. Dessutom kan de ha svårare att få lån då de inte är lika mogna och många har kanske ännu inte nått lönsamhet. För externt ägarkapital är det i princip inga skillnader mellan unga, etablerade och mogna företag.

FIGUR 3.6

Andel företag 2017 som ser tillgång till lån och krediter samt externt ägarkapital som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på företagets startår*

* Unga = startade 2013-2016.
Etablerade = startade 2007-2012.
Mogna = startade 2006 eller tidigare.

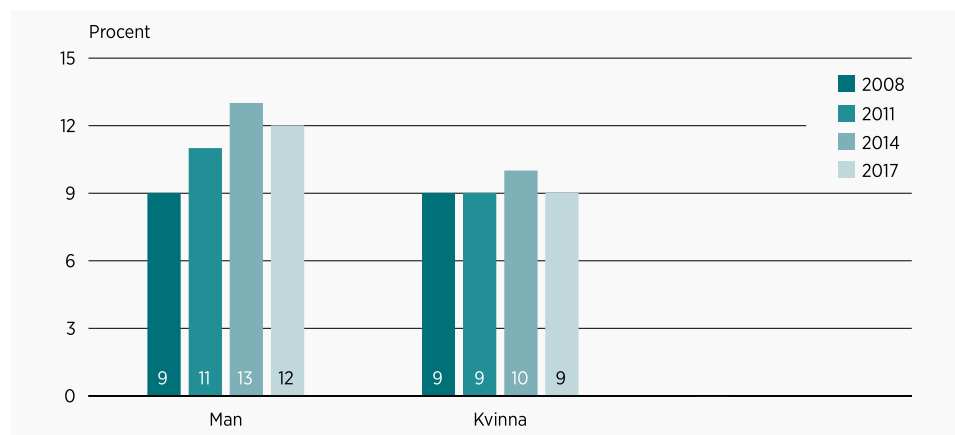
Män upplever finansiering som ett större hinder

Över tid finns en svag ökning i andelen företag som ser tillgång till lån och krediter som ett stort hinder för företagets utveckling. Uppdelat på företagsledarens kön kan denna ökning framförallt härledas till företag som leds av män. Bland företag som leds av en kvinna har andelen legat relativt stabilt kring 10 procent.

FIGUR 3.7

Andel företag* som ser tillgång till lån och krediter som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på om företagsledaren är en man eller kvinna

* Tidsserien är anpassad för jämförbarhet över tid. Endast företag med 0-49 anställda ingår.

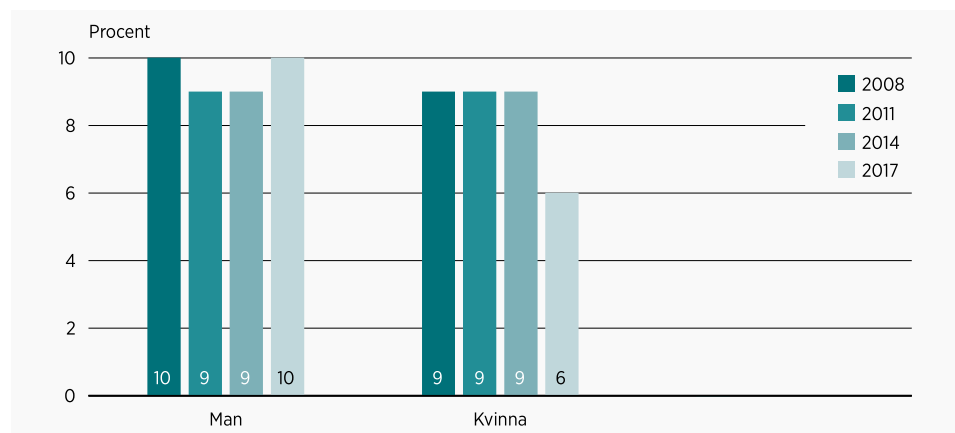

Andelen män respektive kvinnor som ser tillgång till externt ägarkapital som stort hinder har under perioden 2008 till 2014 legat kring 10 procent. För år 2017 ser vi att männen ligger kvar på 10 procent medan andelen kvinnor har sjunkit till 6 procent.

FIGUR 3.8

Andel företag* som ser tillgång till externt ägarkapital som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på om företagsledaren är en man eller kvinna

* Tidsserien är anpassad för jämförbarhet över tid. Endast företag med 0-49 anställda ingår.

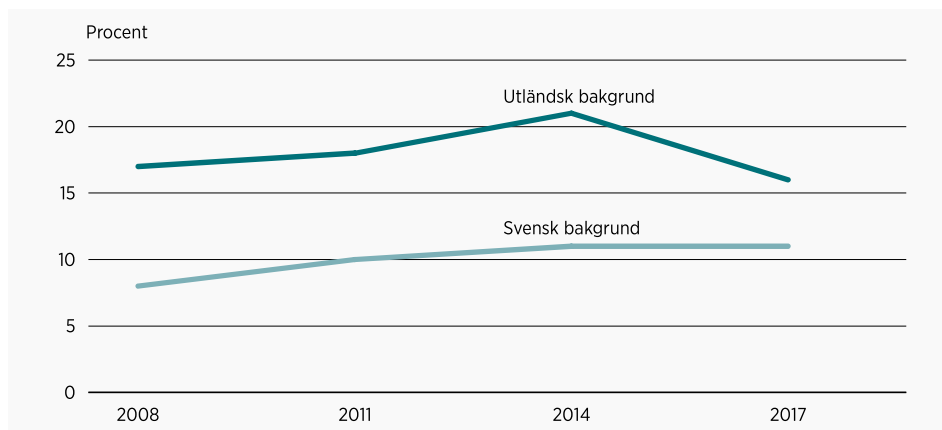
Företagsledare med utländsk bakgrund ser i allmänhet tillgång till lån och krediter som ett större hinder än de med svensk bakgrund. Dock har gapet minskat något mellan 2014 och 2017.

FIGUR 3.9

Andel företag* som ser tillgång till lån och krediter som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på om företagsledaren har svensk eller utländsk** bakgrund

* Tidsserien är anpassad för jämförbarhet över tid. Endast företag med 0-49 anställda ingår. Värden finns endast för de angivna årtalen.

** Med utländsk bakgrund menas den som är född utomlands eller där båda föräldrarna är födda utomlands.

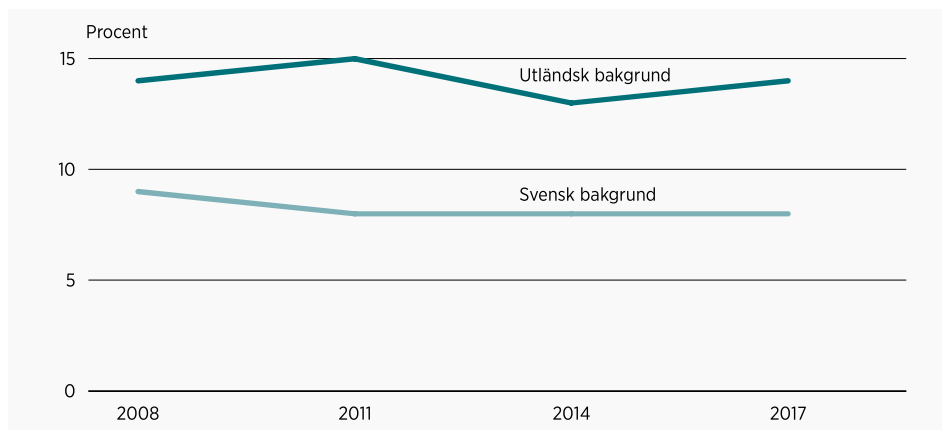
Företagsledare med utländsk bakgrund ser också i allmänhet tillgång till externt ägarkapital som ett större hinder än de med svensk bakgrund. Andelen med utländsk bakgrund som upplevde detta som ett stort hinder har legat relativt stabilt kring 15 procent under perioden 2008 till 2017. Under motsvarande period har denna andel för de med svensk bakgrund legat strax under 10 procent.

FIGUR 3.10

Andel företag* som ser tillgång till externt ägarkapital som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på om företagsledaren har svensk eller utländsk** bakgrund

* Tidsserien är anpassad för jämförbarhet över tid. Endast företag med 0-49 anställda ingår. Värden finns endast för de angivna årtalen.

** Med utländsk bakgrund menas den som är född utomlands eller där båda föräldrarna är födda utomlands.

Nya marknader och nya produkter

Nästan en fjärdedel av de internationellt inriktade företagen upplever finansiering som ett stort hinder för fortsatt internationalisering av företagets verksamhet. Vi ser också att innovativa företag oftare upplever finansiering som ett hinder för tillväxt jämfört med övriga företag.

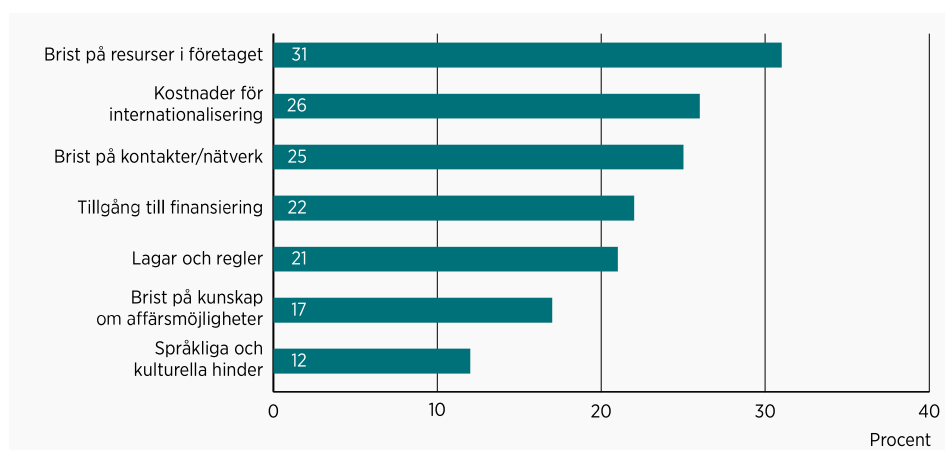
Internationalisering av företagets verksamhet

Brist på resurser i företaget är den faktor som upplevs som störst hinder för att internationalisera företagets verksamhet. Tillgång till finansiering kommer på fjärdeplats och anges av 22 procent av företagen som ett stort hinder.

FIGUR 4.1

Andel internationellt* inriktade företag 2017 som ser olika faktorer för att internationalisera företagets verksamhet som ett stort hinder

* Omfattar de företag som är internationellt verksamma eller ser internationalisering som en möjlighet på sikt.

Tillgång till finansiering större hinder för småföretagen

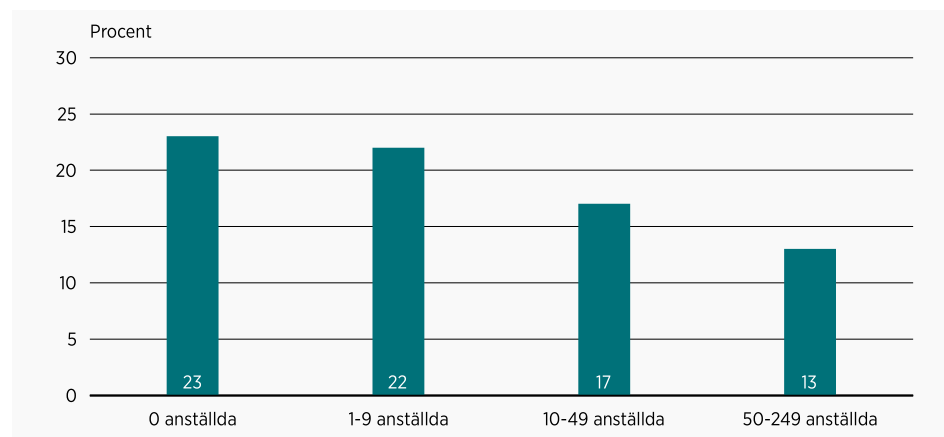
Det är vanligare att småföretag ser tillgång till finansiering som ett stort hinder för internationalisering, i jämförelse med medelstora företag. Bland soloföretagen är det 23 procent som anger detta som ett stort hinder, bland företag med

1-9 anställda är motsvarande andel 22 procent, jämfört med medelstora företag där motsvarande andel är 13 procent.

FIGUR 4.2

Andel internationellt* inriktade företag 2017 som ser tillgång till finansiering som stort hinder för att internationalisera företagets verksamhet, fördelat på storlek

* Omfattar de företag som är internationellt verksamma eller ser internationalisering som en möjlighet på sikt.

Stora skillnader mellan branscherna

Hotell och restaurang är den bransch som i högst grad upplever finansiering som ett stort hinder för internationalisering. Detta anges av 32 procent av företagen i denna bransch. Därefter kommer *Information och kommunikation* på 29 procent och *Uthyrning och fastighetsservice* på 28 procent. *Utbildning* är den bransch som i absolut lägst grad, 6 procent, anger finansiering som stort hinder för internationalisering. I tabellen nedan visas också hur stor andel av företagen inom varje bransch som är verksamma internationellt, eller som ser det som en möjlighet på sikt.

TABELL 4.1

Andel internationellt* inriktade företag 2017 som ser tillgång till finansiering som stort hinder för att internationalisera företagets verksamhet, fördelat på bransch

* Omfattar de företag som är internationellt verksamma eller ser internationalisering som en möjlighet på sikt.

	Andel som uppger stort hinder	Andel internationellt inriktade företag
Hotell och restaurang	32 %	39 %
Information och kommunikation	29 %	47 %
Uthyrning, fastighetsservice	28 %	33 %
Bygg	24 %	24 %
Handel	24 %	48 %
Kultur, nöje och fritid	23 %	39 %
Tillverkning	22 %	47 %
Vård och omsorg	17 %	26 %
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	15 %	36 %
Energi, vatten, el	14 %	37 %
Transport och magasinering	14 %	36 %
Utbildning	6 %	34 %

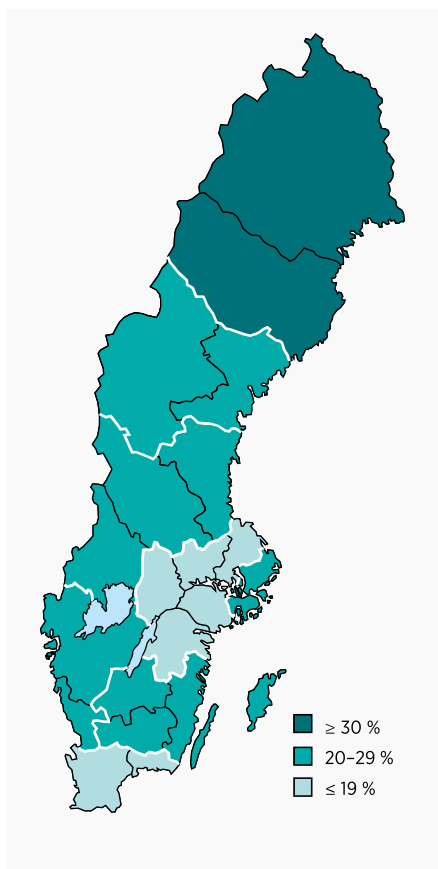
Regionala skillnader

Delar vi upp resultatet geografiskt på Riksområden (NUTS2) ser vi att företagen i Övre Norrland är de som i högst grad, 33 procent, anger tillgång till finansiering som ett stort hinder för internationalisering. Östra Mellansverige (19 procent) och Sydsverige (16 procent) är de regioner som i lägst grad anger detta.

FIGUR 4.3

Andel internationellt* inriktade företag 2017 som ser tillgång till finansiering som stort hinder för att internationalisera företagets verksamhet, fördelat på region enligt riksområden, NUTS 2

* Omfattar de företag som är internationellt verksamma eller ser internationalisering som en möjlighet på sikt.

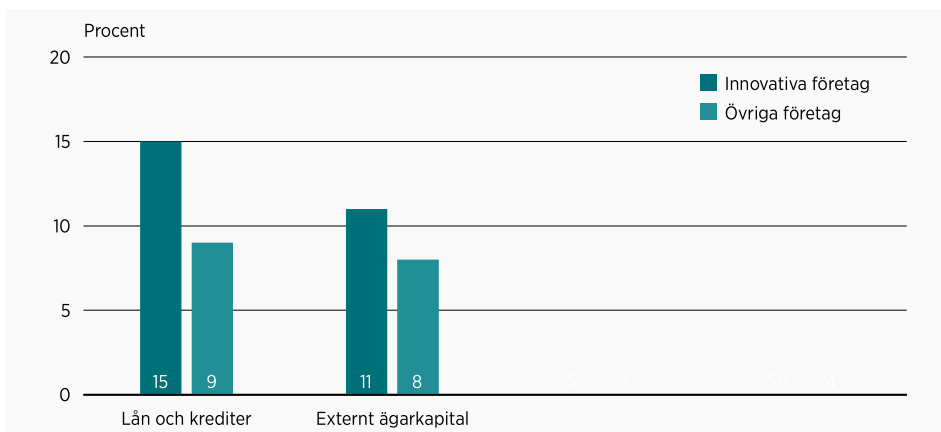
Innovativa företag upplever större hinder

Företag som anger att de har utvecklat och sålt nya eller väsentligt förbättrade produkter definieras här som innovativa. Innovativa företag upplever i högre grad än andra företag tillgång till finansiering som ett stort hinder för utveckling och tillväxt. De innovativa företagen upplever också i högre grad finansiering som ett stort hinder för internationalisering.

FIGUR 4.4

Andel företag 2017 som ser tillgång till finansiering som stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, fördelat på innovativa* respektive övriga företag

* Företag som angett att de har utvecklat och sålt nya eller väsentligt förbättrade produkter under de senaste tre åren.

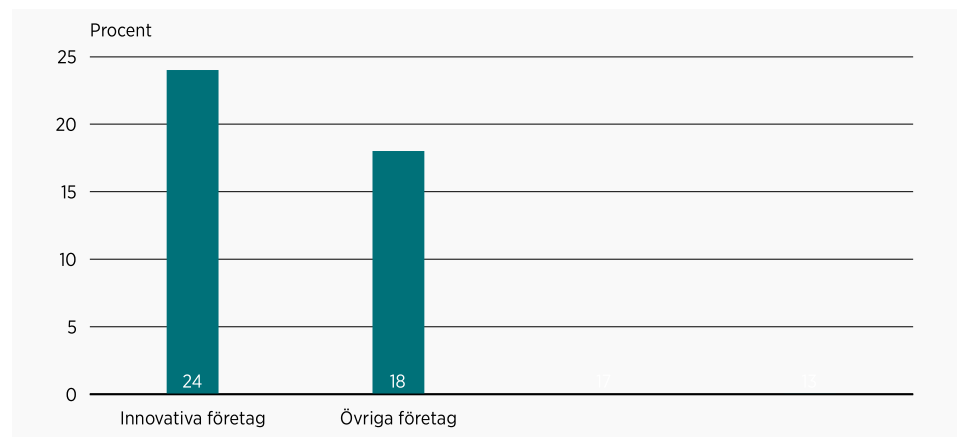

FIGUR 4.5

Andel internationellt* inriktade företag 2017 som ser tillgång till finansiering som stort hinder att internationalisera företagets verksamhet, fördelat på innovativa** respektive övriga företag

* Omfattar de företag som är internationellt verksamma eller ser internationalisering som en möjlighet på sikt.

** Företag som angett att de har utvecklat och sålt nya eller väsentligt förbättrade produkter under de senaste tre åren.

Slutsatser

De allra flesta företag som söker finansiering blir också beviljade finansiering. Det kan dock inte uteslutas att det sker en sällning redan före ansökan, det vill säga att de som inte tror att de kommer få ansökan beviljad avstår från att ansöka. Vissa grupper söker finansiering i högre grad än andra. Det gäller exempelvis medelstora företag, nystartade företag, företag som leds av en person med utländsk bakgrund och företag i Norrland.

Generellt sett ses inte finansiering som ett stort hinder. Bryter vi ner materialet så framträder dock vissa specifika grupper som i högre grad ser finansiering som ett hinder för tillväxt och utveckling. Speciellt kan vi se att företag som har tillväxtambitioner och innovativa företag, ser större hinder än andra företag. Även vissa branscher upplever större hinder, såsom *Energi, vatten och el, Tillverkning* samt *Transport*. Vi ser också att personer med utländsk bakgrund i högre utsträckning ser finansiering som ett stort hinder för företagets utveckling och tillväxt.

I undersökningen har vi också tittat specifikt på olika hinder för att internationalisera företagets verksamhet. Bland de företag som är internationellt verksamma eller ser internationalisering som en möjlighet på sikt är det nästan var fjärde företag som ser finansiering som ett stort hinder för att internationalisera företagets verksamhet. Även här visar det sig att finansiering ses som ett hinder för företag som har tillväxtambitioner.

De företag som upplever finansiering som större hinder för utveckling och tillväxt är generellt sett också de företag som tenderar att ingå i grupper som i högre grad söker finansiering. Har man ett behov av finansiering för att utveckla företaget tenderar man alltså också att i högre grad uppleva finansiering som ett hinder för utveckling. Dessutom är flera av grupperna som upplever finansiering som ett stort hinder många gånger de som befinner sig i någon form av expansionsfas.

Bilaga: Branschindelning

Företagens branschindelning utgår från Svensk Näringsgrensindelning 2007 (SNI 2007). SNI bygger på EU:s standard, NACE och är primärt en aktivitetsindelning. Företag klassificeras därmed efter den aktivitet som bedrivs. Här följer en kort beskrivning av respektive bransch som ingår i undersökningen. Beskrivningen av respektive bransch är hämtad från SCB och är i några fall förkortad. Branscherna presenteras här i samma fördelning som de presenteras i undersökningen.

Utvinning av mineral samt Tillverkning (BC)

Avdelningen för brytning och annan utvinning av mineral omfattar utvinning av naturfyndigheter av mineraler som förekommer i fast form (kol och malm), flytande form (olja) eller gasform (naturgas). Utvinning kan ske med olika metoder till exempel gruv- eller markbrytning, ur källa, brytning på havs- eller sjöbotten, och dylikt.

Denna avdelning omfattar fysisk eller kemisk omvandling av material, ämnen eller komponenter till nya produkter, även om detta inte kan användas som det enda allmängiltiga kriteriet för att definiera tillverkning (jfr kommentar nedan om bearbetning av avfall). Dessa material, ämnen eller komponenter är råvaror från jordbruket, skogsbruket, fisket, utvinningsnäringen samt även produkter från annan tillverkningsverksamhet. Stora ändringar, renovering eller ombyggnad av varor jämställs vanligen med tillverkning.

Försörjning av el, gas värme samt vatten, avloppshantering, avfallshantering och sanering (benämns som Energi, vatten, el i undersökningen) (DE)

Denna avdelning omfattar försörjning med elkraft, naturgas, ånga och vatten via permanent infrastruktur (nät) bestående av ledningar, rör och rörledning. Även tillförsel av el, gas, ånga, hett vatten och dylikt inom industriparken och bostadshus ingår. I avdelningen ingår därför drift av elverk och gasverk som producerar, kontrollerar och distribuerar elkraft och gas. Tillhandahållandet av värme och kyla omfattas också.

Denna avdelning omfattar aktiviteter i anslutning till hantering (inklusive insamling, behandling och bortskaffande) av olika former av avfall till exempel industri- och hushållsavfall i fast och icke fast form, liksom förorenade platser. Resultatet av avfallsbehandlingen kan antingen bortskaffas eller bli en insatsvara i andra produktionsprocesser. Aktiviteter avseende vattenförsörjning

redovisas också i denna avdelning, eftersom de ofta sker i anslutning till, eller av enheter som också ägnar sig åt behandling av avloppsvatten.

Byggverksamhet (F)

Denna avdelning omfattar allmän byggnadsverksamhet och specialiserade verksamheter för byggnader och anläggningar. Den omfattar nybyggnation, reparationer, tillbyggnader och ombyggnader, uppförande av ej egentillverkade monteringsfärdiga byggnader eller konstruktioner på plats och även uppförande av byggnader av tillfälligt slag.

Handel, reparation av motorfordon (G)

Denna avdelning omfattar parti- och detaljhandelsförsäljning (försäljning utan bearbetning) av alla slags varor samt tjänster i samband med försäljning av en vara. Partihandeln och detaljhandeln är slutdelen i varudistributionskedjan. I denna avdelning ingår även reparation av motorfordon.

Transport och magasinering (H)

Denna avdelning omfattar tillhandahållandet av passagerar- eller godstransport, oavsett om dessa följer en tidtabell eller ej. Med järnväg, via rörsystem, på väg, på vatten eller i luften samt tillhörande aktiviteter som drift av terminal, parkeringsanläggning, godshantering, lagring och dylikt. Avdelningen omfattar också uthyrning av transportmedel med förare. Postbefordran och kurirverksamhet ingår också.

Hotell- och restaurangverksamhet (I)

Denna avdelning omfattar erbjudande av korttidsinkvartering för besökare och andra resenärer liksom kompletta måltider och dryck som skall konsumeras omedelbart. Mängden och typen av tilläggstjänster som erbjuds inom denna avdelning kan variera mycket.

Informations- och kommunikationsverksamhet (J)

Denna avdelning omfattar produktion och distribution av informations- och kulturprodukter, tillhandahållandet av medlen för att överföra eller distribuera dessa produkter, liksom även data eller kommunikationer, informationsteknologiska aktiviteter och bearbetning av data och annan informationsverksamhet.

Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap, teknik (M)

Denna avdelning omfattar specialiserad yrkesmässig, vetenskaplig och teknisk verksamhet. Verksamheterna kräver en hög utbildningsnivå och tillhandahåller specialkunskap och speciella färdigheter för användare.

Uthyrning, fastighetsservice (N)

Denna avdelning omfattar flera stödverksamheter för allmän verksamhet i näringslivet. Dessa verksamheter skiljer sig från dem i avdelning M eftersom det grundläggande syftet inte är överförandet av specialiserat kunnande.

Utbildning (P)

Denna avdelning omfattar utbildning på alla nivåer och för alla yrken. Undervisningen kan vara muntlig eller skriftlig och kan ske via radio, TV, Internet eller via korrespondens. Avdelningen omfattar utbildning som lämnas av olika institutioner inom det reguljära skolsystemet på de

olika nivåerna inom detta liksom vuxenutbildning, program för läs- och skrivkunnighet och dylikt. Omfattar även militära skolor och militärhögskolor, undervisning vid fångvårdsanstalt och dylikt på sina respektive nivåer. Avdelningen omfattar undervisning i både offentlig och privat regi.

Vård och omsorg (Q)

Denna avdelning omfattar hälso- och sjukvård samt sociala tjänster. Verksamheterna omfattar en stor mängd verksamheter från hälso- och sjukvård som utövas av utbildad medicinskt utbildad personal på sjukhus och andra anläggningar och verksamhet i anslutning till särskilt boende som inkluderar hälso- och sjukvårdsinsatser till sociala tjänster utan medverkan av yrkesmässig sjukvårdspersonal.

Kultur, nöje och fritid, annan service (RS)

Denna avdelning omfattar en mängd verksamheter avsedda att tillgodose olika kultur-, underhållnings- och fritidsintressen hos allmänheten, inklusive föreställningar, drift av museer, spel-, idrotts- och fritidsaktiviteter.

Denna avdelning omfattar (som en restpost) verksamhet inom organisationer och föreningar, reparation av datorer, personliga artiklar och hushållsartiklar samt olika personliga tjänster som inte redovisas på annan plats i klassificeringen.

Tillväxtverket

Swedish Agency for Economic
and Regional Growth

Tel 08-681 91 00
tillvaxtverket.se

Tillväxtverket stärker Sverige genom att stärka företagens konkurrenskraft

Vi skapar bättre förutsättningar för företagande och bidrar till attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Våra verktyg är kunskap, nätverk och finansiering: Kunskap om företag och regioner. Nätverk för effektiv samverkan. Och finansiering som stärker näringslivet. Tillväxtverket är en myndighet under Näringsdepartementet med 400 anställda och med kontor på nio orter.